

บทที่ 1 *

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะหากจะ เปรียบความมุ่งหมายทางการจัดการศึกษา เป็นผลที่มุ่งหวังแล้ว หลักสูตรก็จะ เปรียบได้กับมรรควิธีที่จะนำความมุ่งหมายดังกล่าวไปสู่ผลสำเร็จ การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการ และเป็นแนวทางในการให้การศึกษา การให้การศึกษาหมายถึงการให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยม การเสริมสร้าง ความเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ทางร่างกาย หรืออีกนัยหนึ่ง การให้การศึกษาคือ การพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (สมิตรี คุณานุกร 2518 : 2)

หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะหลักสูตร เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้ สร้างเสริมทักษะ และทัศนคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลไว้ในหลักสูตร เป็นเหมือนหนึ่งแนวทางที่ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่า การศึกษาที่จัดขึ้นให้แก่อุ่เด็กนั้น เน้นหนักไปในทางใด มีผลดีแก่ เด็กและสังคมมากน้อยเพียงใด การจัดการศึกษาจำเป็นต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิด และกรรมวิธีการจัดการศึกษาด้วยเป็นอันมาก การจัดการศึกษาจึงต้องมี "หลักสูตร" เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของสังคม (ธำรง บัวศรี 2504 : คำนำ)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตร เป็นทั้ง เป้าหมายและแนวทางที่จะทำให้กระบวนการของการจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปได้ ด้วยดีและบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ การจัดหลักสูตรในรูปใดก็ตามย่อมต้องจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาอยู่เสมอ เมื่อความมุ่งหมายของการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป หลักสูตรย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งความมุ่งหมายทางการศึกษาของสังคมใดก็ตามย่อม เปลี่ยนไปตาม

ลักษณะและภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาด้วย โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วไปพร้อมกับสภาพของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2513 : 3 - 6) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเกิดจาก

1. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เช่นแต่เดิมเรามีประชากรทำการกสิกรรม ประมาณ 90% ประกอบอาชีพอื่น ๆ 10% แต่ปัจจุบันนี้มีผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมเพียง 80% และประกอบอาชีพอื่น ๆ 20% แนวโน้มในการประกอบอาชีพกสิกรรมลดลงไปอีก เพราะประชากรรู้หนังสือมากขึ้น และหันมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น

2. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงทางด้านนี้ได้เจริญรุดหน้าไปเป็นอย่างมาก การยึดการศึกษาในเนื้อหาเดิมจึงเป็นการไม่เพียงพอ นอกจากนี้ความผิดพลาดในเนื้อหาวิชาบางวิชาได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทำให้ต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่

3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และวัฒนธรรม สถาบันของเรามีครอบครัวเป็นหมู่บ้าน พระมหากษัตริย์ ศาสนา ความรู้สึกเป็นชาติ และภาษา ปัจจุบันสถาบันบางอย่างลดความสำคัญลงไปและบางอย่างกำลังจะเกิดขึ้นใหม่และมีความสำคัญยิ่ง วิถีชีวิตของคนในเมืองและชนบทต่างกัน การปรับตัวไม่ทันทางเศรษฐกิจ ปัญหาเหล่านี้จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทางด้านวัฒนธรรม โลกกำลังปฏิบัติวัฒนธรรมและค่านิยมเก่า ๆ ดั้งเดิมหลายอย่าง ความเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สังคมกำลังสับสน ถ้าปล่อยย้ให้มีการปรับตัวกันอย่างเปะปะก็จะเกิดผลร้าย ดังนั้นจึงเป็นภาระของนักการศึกษาที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้คนมีแนวความคิด รู้จักเลือกวิถีดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง

4. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านทฤษฎีการเรียนรู้ เช่นปัจจุบันมีความเชื่อทางการเรียนรู้ว่า มโนทัศน์ (concept) ทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์บางอย่าง สามารถนำมาให้นักเรียนชั้นต่ำเรียนได้โดยไม่ต้องรอจนเด็กโต หรือเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เช่น เรื่องของเซต สมการ

การจัดการศึกษาในประเทศไทย เริ่มมีหลักสูตรปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างจริงจังใน พ.ศ. 2435 (ลัดดา สุวรรณกุล 2518 : 38) ซึ่งช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2435 จนถึงปัจจุบัน เรามีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหลายครั้งตามความจำเป็น ซึ่งในการปรับปรุงและ

เปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรทางด้านวิชาชีพก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยทุกครั้ง เพราะการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สำคัญมากอันหนึ่งในทุก ๆ แผนการศึกษาชาติ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา เปลี่ยนแปลงไปการศึกษาทางด้านวิชาชีพก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็คือการ เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรนั่นเอง

การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในหลาย ๆ ส่วนของระบบการศึกษาและ เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนหน้านั้นหลักสูตรนี้ยังใช้ชื่อว่า "หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ" ในปีการศึกษา 2524 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 โดยมอบหมายให้กรมอาชีวศึกษาและสำนักงานการศึกษา เอกชนนำไปใช้ในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด หลักสูตรดังกล่าวมีความแตกต่างไปจากหลักสูตรเดิมในแทบทุกด้าน เป็นต้นว่า หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การเรียนการสอน สื่อการเรียน ตลอดจน วิธีวัดและประเมินผล เนื่องจากความแตกต่างและการประกาศใช้อย่างกะทันหัน ประกอบกับหลักสูตรนี้ไม่ได้มีการทดลองใช้มาก่อน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ในการนำหลักสูตรไปใช้ใน สถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า การใช้หลักสูตรนี้เป็นไปด้วยความราบรื่นหรือไม่ เพียงใด มีปัญหาใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้หลักสูตรนี้

วารวิทย์ วศินวรากร(2518 : 190) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าการเขียนหลักสูตรเป็นงานที่ไม่ยากนัก และจะเขียนให้สวยงามอย่างไรก็ได้ แต่การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผล เป็นสิ่งที่ยากยิ่งนัก

การที่จะสอนให้ได้ผลตามหลักสูตรนั้น ต้องมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านมาเสริม เช่นขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ต้องมีให้พร้อม การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน โครงการสอน แบบเรียน ฯลฯ ตลอดจนตัวครูผู้เป็นตัวจักรสำคัญ(สมิตร์ คุณานุกร 2523 : 120)

หลักสูตร เมื่อ เปลี่ยนแปลงไปจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบรรยากาศของความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องประกอบด้วยกิจกรรม 3 อย่าง คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนถึงการสอน(สมิตร์ คุณานุกร 2523 : 130)

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประกอบไปด้วยประเภทวิชาต่าง ๆ มากมาย แต่ผู้วิจัยเห็นว่าประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เป็นประเภทวิชาที่น่าสนใจ

ใจมากที่สุด ทั้งนี้เพราะสภาพปัจจุบันของประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งการพัฒนาประเทศดังกล่าวต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ หลายด้านเข้ามาผสมผสานกัน และสิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือการพัฒนาด้านกำลังคน หรือการพัฒนาประชากร สิ่งที่ประเทศไทยของเรา กำลังต้องการอย่างมากขณะนี้คือช่างฝีมือระดับกลาง เพื่อป้อนตลาดแรงงานและการอุตสาหกรรมภายในประเทศ อีกทั้งเยาวชนของชาติในปัจจุบันกำลังให้ความสนใจ และมีความตื่นตัวทางด้านการศึกษาวิชาชีพ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในแต่ละปีมีผู้สนใจสมัคร เข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก จนสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาไม่สามารถจะรับ เข้าศึกษาได้หมด

จากการที่มีการ เปลี่ยนแปลงมาใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 นี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำหลักสูตรไปใช้ อันได้แก่ สภาพทั่ว ๆ ไปของสถานศึกษา การบริหารและบริการหลักสูตร การเตรียมเอกสารหลักสูตร บุคลากร สื่อการสอน อาคารสถานที่ การจัดระบบการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ จากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จึงเป็นแรงดลใจให้ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม"

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ใน การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

เทศโดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การบริหาร และการบริการหลักสูตร
2. เอกสารหลักสูตร
3. อาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงฝึกงาน
4. การเรียนการสอน
5. สื่อการสอน
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การวัดและการประเมินผล
8. ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 8.1 การบริหาร และการบริการหลักสูตร
  - 8.2 เอกสารหลักสูตร
  - 8.3 อาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงฝึกงาน
  - 8.4 การเรียนการสอน
  - 8.5 สื่อการสอน
  - 8.6 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
  - 8.7 การวัดและการประเมินผล
  - 8.8 ปัญหาอื่น ๆ

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ประเภทวิชาช่างที่เปิดสอนในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ซึ่งมี 6 สาขา คือ สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง

สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานส่งเสริมการศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานกิจการนักศึกษา และหัวหน้าสำนักงานพัฒนาการศึกษา

ครู หมายถึง ครู - อาจารย์ ที่ทำการสอนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2527 และได้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ในคณะวิชาและแผนกวิชาต่อไปนี้

- 1) คณะวิชาช่างกล ประกอบไปด้วยแผนกช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น และแผนกช่างเทคนิคพื้นฐาน
- 2) คณะวิชาช่างไฟฟ้า ประกอบด้วยแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง และแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 3) คณะวิชาช่างโยธา มี 1 แผนกวิชาคือแผนกช่างก่อสร้าง
- 4) คณะวิชาสามัญและสัมพันธ์ประกอบไปด้วยแผนกภาษา สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ และแผนกคณิตศาสตร์

บุคลากรอื่น ๆ หมายถึง ครู - อาจารย์ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่งานทะเบียนและวัดผล งานแนะแนวและบริการจัดหางาน งานห้องสมุด และเจ้าหน้าที่งานพัสดุกลาง

หลักสูตร หมายถึง ทิศทาง หรือแนวทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดหมาย หมายถึง ความประสงค์ หรือความต้องการทางการศึกษาบางประการของบุคคล สังคม ซึ่งหลักสูตรมุ่งที่จะสนอง หรือมุ่งให้เป็นไปตามนั้น

โครงสร้าง หมายถึง กลุ่มวิชา หรือรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร อันมีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่ให้เลือกเรียนตามถนัดและส่วนที่ให้เลือกเรียนได้อย่างเสรี การบริหารและการบริการหลักสูตร หมายถึง การจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การใช้หลักสูตร เป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

เอกสารหลักสูตร หมายถึง ตัวหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่คู่มือ

มือครู โครงการสอน แผนการสอน ตำรา ใบงาน ใบความรู้
ใบช่วยสอน ฯลฯ

สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเอกสาร
และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

การใช้พื้นที่ในโรงฝึกงาน หมายถึง การแบ่งพื้นที่ในโรงฝึกงานออกเป็นส่วน ๆ ให้สอดคล้อง
และเหมาะสมกับการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้
ได้มีการใช้พื้นที่ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิผลมากที่สุด

อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างตลอดจนพื้นที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณสถานศึกษา
กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
โดยทางสถานศึกษาจัดให้มีขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง
ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา เช่นกิจกรรมชมรม การแข่งขันกีฬา
ภายใน และกิจกรรมการบริการสังคม เป็นต้น

การวัดและการประเมินผล หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงระดับ
หรือผลการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนจนถึงผล
การเรียนรวม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้จัดทำหลักสูตรในการ
ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
2. เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช
2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรนี้ไปใช้
ในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู-อาจารย์
เจ้าหน้าที่ และพนักงานที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
ในภาคปลายปีการศึกษา 2527 จำนวนรวมทั้งสิ้น 6,426 คน โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้คือ

- 1) กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 370 คน ประกอบไปด้วย
  - 1.1 ผู้อำนวยการ
  - 1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานวิชาการ
  - 1.3 ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานส่งเสริมการศึกษา
  - 1.4 ผู้ช่วยผู้อำนวยการลักษณะงานกิจการนักศึกษา
  - 1.5 หัวหน้าสำนักงานพัฒนาการศึกษา
- 2) กลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาข้างกล จำนวน 1,842 คน ประกอบไปด้วย
  - 2.1 ครูผู้สอนในแผนกช่างยนต์
  - 2.2 ครูผู้สอนในแผนกช่างกลโรงงาน
  - 2.3 ครูผู้สอนในแผนกช่างเชื่อมและโลหะแผ่น
  - 2.4 ครูผู้สอนในแผนกช่างเทคนิคพื้นฐาน
- 3) กลุ่มครูผู้สอนในคณะวิชาช่างไฟฟ้า จำนวน 938 คน ประกอบไปด้วย
  - 3.1 ครูผู้สอนในแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง
  - 3.2 ครูผู้สอนในแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 4) กลุ่มครูผู้สอนในคณะวิชาช่างโยธา จำนวน 906 คน ซึ่งมี 1 แผนกวิชาคือ
แผนกช่างก่อสร้าง
- 5) กลุ่มครูผู้สอนในคณะวิชาสามัญและสัมพันธ์จำนวน 1,286 คน ประกอบไปด้วย
  - 5.1 ครูผู้สอนในแผนกภาษา
  - 5.2 ครูผู้สอนในแผนกสังคมศึกษา
  - 5.3 ครูผู้สอนในแผนกพลานามัย
  - 5.4 ครูผู้สอนในแผนกวิทยาศาสตร์
  - 5.5 ครูผู้สอนในแผนกคณิตศาสตร์
- 6) บุคลากรฝ่ายอื่น ๆ จำนวน 1,084 คน ประกอบไปด้วย
  - 6.1 เจ้าหน้าที่งานทะเบียนและวัดผล
  - 6.2 เจ้าหน้าที่งานแนะแนวและบริการจัดหางาน
  - 6.3 เจ้าหน้าที่งานห้องสมุด
  - 6.4 เจ้าหน้าที่งานพัสดุกลาง

ข. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร การสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร สุ่มโดยการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 6 กลุ่ม แล้วคำนวณหาขนาดของแต่ละกลุ่มโดยการไ้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1970:581-583) เมื่อได้ขนาดของแต่ละกลุ่มแล้วจึงทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งได้จำนวนของตัวอย่างประชากรดังนี้

1) กลุ่มผู้บริหาร	จำนวน 192 คน
2) กลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างกล	จำนวน 329 คน
3) กลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างไฟฟ้า	จำนวน 280 คน
4) กลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างโยธา	จำนวน 277 คน
5) กลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาสามัญและสัมพันธ์	จำนวน 305 คน
6) กลุ่มบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ	จำนวน 292 คน
รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น	จำนวน 1,675 คน

ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งมีด้วยกัน 6 ชุด แยกตามกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้ คือ

- ชุดที่ 1 สำหรับกลุ่มผู้บริหาร
- ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างกล
- ชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างไฟฟ้า
- ชุดที่ 4 สำหรับกลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาช่างโยธา
- ชุดที่ 5 สำหรับกลุ่มครูผู้สอนคณะวิชาสามัญและสัมพันธ์
- ชุดที่ 6 สำหรับกลุ่มบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งมีด้วยกัน 4 ชุดคือ
  - 6.1 สำหรับเจ้าหน้าที่งานทะเบียนและวัดผล
  - 6.2 สำหรับเจ้าหน้าที่งานห้องสมุดและโสตทัศนศึกษา
  - 6.3 สำหรับเจ้าหน้าที่งานแนะแนวและบริการจัดหางาน
  - 6.4 สำหรับเจ้าหน้าที่งานพัสดุกลาง

แบบสอบถามตั้งแต่ชุดที่ 1 - 5 ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว และสภาพทั่วไปในการใช้หลักสูตร

เป็นแบบตรวจสอบ(checklist) มาตรฐานประมาณค่า(rating scale) จัดอันดับ(ordered scale) และแบบปลายเปิด(open-ended)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เป็นแบบตรวจสอบ (checklist) มาตรฐานประมาณค่า(rating scale) จัดอันดับ (ordered scale) และแบบปลายเปิด(open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า(rating scale) และแบบปลายเปิด(open-ended)

สำหรับข้อคำถามแบบมาตรฐานประมาณค่านั้นมี 2 ลักษณะด้วยกันคือ

ลักษณะที่ 1 มี 3 ระดับ คือ 1, 2 และ 3

1 หมายถึง มาก/เพียงพอ/เห็นด้วยอย่างยิ่ง/สม่ำเสมอ/มากเกินไป/เหมาะสมอย่างยิ่ง

2 หมายถึง ปานกลาง/ไม่เพียงพอ/เห็นด้วย/ไม่สม่ำเสมอ/พอดี/เหมาะสม

3 หมายถึง น้อย/ไม่มีเลย/ไม่เห็นด้วย/ไม่ทำเลย/น้อยเกินไป/ไม่เหมาะสม

ลักษณะที่ 2 มี 4 ระดับคือ 1, 2, 3 และ 4

1 หมายถึง มากที่สุด

2 หมายถึง มาก

3 หมายถึง น้อย

4 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 6 นั้นประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอนด้วยกันคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาวะส่วนตัว และสภาพทั่วไปในการใช้หลักสูตร เป็นแบบตรวจสอบ มาตรฐานประมาณค่า และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นข้อคำถามแบบมาตรา

ส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด

สำหรับมาตราส่วนประมาณค่า นั้น มี 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 มี 3 ระดับ คือ 1, 2 และ 3

- 1 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ลักษณะที่ 2 มี 5 ระดับ คือ 1, 2, 3, 4 และ 5

- 1 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด/ เป็นปัญหามากที่สุด
- 2 หมายถึง ปฏิบัติมาก/ เป็นปัญหามาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติน้อย/ เป็นปัญหาน้อย
- 4 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด/ เป็นปัญหาน้อยที่สุด
- 5 หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย/ ไม่เป็นปัญหาเลย

ง. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรตามวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ โดยรวมในซองเดียวกันทั้งของผู้บริหาร ครูผู้สอนในคณะวิชาต่าง ๆ และของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรส่งทางไปรษณีย์ และได้แนบจดหมายลงชื่อผู้วิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาด้วยการส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสถานศึกษาในสังกัด เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้แนบของติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ได้อาศัยการทวงถามเป็นระยะสำหรับสถานศึกษาที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืน ส่วนสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่สะดวกต่อผู้วิจัยในการเดินทางก็จะไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 1,539 ฉบับ หรือร้อยละ 91.82 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,486 ฉบับหรือร้อยละ 96.62

จ. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของข้อคำถาม ดังนี้

- 1) ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามที่เป็นแบบตรวจสอบ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละแล้ว เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

- 2) ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามที่เป็นแบบจัดอันดับ วิเคราะห์โดยการหาความถี่และเอาค่าความถี่ของอันดับ 1 คูณด้วย 3 ค่าความถี่ของอันดับ 2 คูณด้วย 2 ค่าความถี่ของอันดับ 3 คูณด้วย 1 แล้วเอาผลคูณทั้งหมดรวมกันก็จะได้ค่าน้ำหนักคะแนน และเอาค่าน้ำหนักคะแนนนี้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย
- 3) ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
- 4) ข้อมูลได้จากข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิดวิเคราะห์โดยการจัดเข้าเป็นหมวดหมู่แล้วเรียงลำดับตามความถี่นำเสนอเป็นข้อ ๆ

การคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด ยกเว้นข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิด

การเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยจะ เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย

- การนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ความหมายของหลักสูตร
- การใช้หลักสูตร
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

บทที่ 3 วิธิดำเนินการวิจัย

- ประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย